

XI. Adoptieverlof ten gunste van de zelfstandige gerechtigden - Koninklijk besluit van 20 december 2006 tot invoering van de toekenningsvoorwaarden van een adoptie-uitkering ten gunste van de zelfstandigen

De wet van 6 september 2018 tot wijziging van de regelgeving met het oog op de versterking van het adoptieverlof en tot invoering van het pleegouderverlof wijzigt het koninklijk besluit van 20 december 2006 tot invoering van de toekenningsvoorwaarden van een adoptie-uitkering ten gunste van de zelfstandigen (gepubliceerd in het B.S. van 26.09.2018; *datum van inwerkingtreding: 01.01.2019*).

Deze wet van 6 september 2018 is, vóór haar inwerkingtreding, gewijzigd door de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken (gepubliceerd in het B.S. van 17.01.2019; *datum van inwerkingtreding van deze wijzigingen: 31.12.2018*).

Deze omzendbrief omschrijft het adoptieverlof in het kader van de sector van de uitkeringen voor de zelfstandigen.

I. Adoptieverlof – Algemene bepalingen

Elke zelfstandige kan, onder bepaalde voorwaarden, aanspraak maken op **een adoptie-uitkering ter gelegenheid van de adoptie van één of meerdere minderjarige kinderen**.

De leeftijd van het adoptiekind moet enkel worden nagegaan op de aanvangsdatum van het adoptieverlof (ongeacht of het kind de leeftijd van 18 jaar in de loop van het adoptieverlof bereikt).

I.1. Duur van de periode van adoptieverlof

Ingevolge de voormelde wet van 6 september 2018, geeft de adoptie van een minderjarig kind door de zelfstandige voortaan recht op een adoptieverlof van **(maximaal) zes weken, onafhankelijk van de leeftijd van het kind**.

Bovendien **wordt dit adoptieverlof van (maximaal) zes weken per adoptieouder op de volgende wijze verlengd** (voor de enige adoptieouder of één van de twee adoptieouders in 2019 en 2020 *en* voor de enige adoptieouder of voor de twee adoptieouders samen, rekening houdend met de eventuele verdeling van deze bijkomende weken tussen hen beiden vanaf 2021)*:

- 1) met één week vanaf 1 januari 2019;
- 2) met twee weken vanaf 1 januari 2021;
- 3) met drie weken vanaf 1 januari 2023;
- 4) met vier weken vanaf 1 januari 2025;
- 5) met vijf weken vanaf 1 januari 2027.

Het recht op deze bijkomende week of weken gaat telkens in voor de adoptieverloven die ten vroegste vanaf de inwerkingtreding van de betrokken verlenging aanvatten.



* Als er twee adoptieouders zijn, wordt deze bijkomende week of worden deze bijkomende weken onderling tussen hen verdeeld (cf. ook *infra*, II.4.), waarbij er, in voorkomend geval, rekening wordt gehouden met het recht op adoptieverlof van de andere adoptieouder bedoeld in artikel 30ter van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten (in dit laatste bijzondere geval gaat het om de situatie waarin één van de adoptieouders een werknemer is en de andere adoptieouder een zelfstandige is).



Samengevat:

Bijkomende weken te verdelen tussen de adoptieouders	Maximum indien één adoptieouder	Maximum (per gezin) indien twee adoptieouders
Vanaf 1 januari 2019 (1 week)	$6 + 1 = 7$ weken	$6 + 6 + 1 = 13$ weken
Vanaf 1 januari 2021 (2 weken)	$6 + 2 = 8$ weken	$6 + 6 + 2 = 14$ weken
Vanaf 1 januari 2023 (3 weken)	$6 + 3 = 9$ weken	$6 + 6 + 3 = 15$ weken
Vanaf 1 januari 2025 (4 weken)	$6 + 4 = 10$ weken	$6 + 6 + 4 = 16$ weken
Vanaf 1 januari 2027 (5 weken)	$6 + 5 = 11$ weken	$6 + 6 + 5 = 17$ weken

De maximale duur van het adoptieverlof wordt verdubbeld wanneer het minderjarige kind

- getroffen is door een lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van ten minste 66 %
of
- een aandoening heeft die tot gevolg heeft dat ten minste 4 punten toegekend worden in pijler 1 van de medisch-sociale schaal in de zin van de regelgeving betreffende de vaststelling van de aandoeningen die gevolgen hebben voor het kind, op het vlak van de lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid of op het vlak van de activiteit en de participatie, of voor zijn familiale omgeving
of
- een aandoening heeft die tot gevolg heeft dat ten minste 9 punten toegekend worden in de drie pijlers samen van de medisch-sociale schaal in de zin van de regelgeving betreffende de vaststelling van de aandoeningen die gevolgen hebben voor het kind, op het vlak van de lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid of op het vlak van de activiteit en de participatie, of voor zijn familiale omgeving.

De maximumduur van het adoptieverlof wordt met twee weken per adoptieouder verlengd bij de gelijktijdige adoptie van meerdere minderjarige kinderen.



Opmerking: als de zelfstandige ervoor opteert om niet het maximale aantal weken op te nemen die in het kader van het adoptieverlof zijn voorzien, moet dit minstens 1 week of een veelvoud van weken bedragen.

> Voorbeelden:

1) In 2019 adopteren twee adoptieouders (A en B) een kind met een handicap. Hun adoptieverlof vat aan op 15 april 2019.

=> Zij hebben elk in principe recht op (maximum) zes basisweken en bovendien kan één van de twee adoptieouders de bijkomende week opnemen. De twee adoptieouders beslissen dat de adoptieouder A deze bijkomende week opneemt. Vermits het gaat om de adoptie van een kind met een handicap, kan de (maximale) duur van het adoptieverlof waarop elke adoptieouder recht heeft, worden verdubbeld.

De maximale duur van het adoptieverlof is voor:

- de adoptieouder A: 14 weken (= $(6 + 1) \times 2$)
- de adoptieouder B: 12 weken (= (6×2)).

2) In 2019 adopteren twee adoptieouders (A en B) gelijktijdig twee kinderen waarvan één een handicap heeft. Hun adoptieverlof vat aan op 15 april 2019.

=> Zij hebben elk in principe recht op (maximum) zes basisweken en bovendien kan één van de twee adoptieouders de bijkomende week opnemen. De twee adoptieouders beslissen dat de adoptieouder A deze bijkomende week opneemt. Vermits één van de twee kinderen een beperking heeft, kan de (maximale) duur van het adoptieverlof waarop elke adoptieouder recht heeft, worden verdubbeld. Ten slotte hebben zij elk ook nog recht op twee bijkomende weken omdat het een gelijktijdige adoptie van meerdere minderjarige kinderen betreft.

De maximale duur van het adoptieverlof is voor:

- de adoptieouder A: 16 weken (= $((6 + 1) \times 2) + 2$)
- de adoptieouder B: 14 weken (= $(6 \times 2) + 2$).

I.2. Aanvangstijdstip van de periode van adoptieverlof

De periode van adoptieverlof vangt aan op de dag die door de zelfstandige wordt gekozen, maar ten vroegste op de dag van de inschrijving van het kind in de hoofdverblijfplaats van de adoptant en uiterlijk twee maanden na deze inschrijving.

De inschrijving van het kind geldt als “officiële startdatum” waarop het kind deel uitmaakt van het gezin van de zelfstandige.

In geval van **een interlandelijke adoptie**, kan het adoptieverlof echter al een aanvang nemen **vóór de inschrijving van het kind**, namelijk vanaf de dag na de goedkeuring van de beslissing door de bevoegde centrale autoriteit van de gemeenschap om het kind aan de adoptant toe te vertrouwen overeenkomstig artikel 361-3, 5° of artikel 361-5, 4° van het Burgerlijk Wetboek, teneinde het kind op te halen in de Staat van herkomst met het oog op zijn daadwerkelijke onthaal in het gezin.

I.3. De notie “adoptie”

De term “adoptie” die in het koninklijk besluit van 20 december 2006 tot invoering van de toekenningsvoorwaarden van een adoptie-uitkering ten gunste van de zelfstandigen wordt gebruikt, beoogt de wettelijke adoptie zoals geregeld in het burgerlijk recht. Enkel de zelfstandige die in het kader van het burgerlijk recht als adoptant kan optreden, kan aanspraak maken op het adoptieverlof zoals geregeld bij het voormelde koninklijk besluit van 20 december 2006.

Ingevolge de wet van 18 mei 2006 tot wijziging van een aantal bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, teneinde de adoptie door personen van hetzelfde geslacht mogelijk te maken (gepubliceerd in het B.S. van 20.06.2006), bestaat er sinds 30 juni 2006 een wettelijk recht op adoptie voor personen van hetzelfde geslacht.

Deze personen kunnen bijgevolg ook aanspraak maken op adoptieverlof zoals bedoeld in het voormelde koninklijk besluit van 20 december 2006.

II. Adoptieverlof en uitkeringsverzekering

II.1. Verzekerbareheidsvoorwaarden


II.1.1. HOEDANIGHEID VAN DE GERECHTIGDE

Het adoptieverlof wordt toegekend aan elke zelfstandige gerechtigde zoals bedoeld in artikel 3 van het koninklijk besluit van 20 juli 1971 houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten. Het is bijgevolg niet nodig dat de gerechtigde zich in een tijdvak van activiteit bevindt om recht te hebben op adoptieverlof.

Bovendien vormt het adoptieverlof geen onderbreking van een tijdvak van primaire ongeschiktheid of van invaliditeit (cf. art. 4, §2, 2^{de} lid, van het voormelde K.B. van 20.12.2006).

II.1.2. VERZEKERBAARHEIDSVORWAARDEN

Om recht te hebben op de adoptie-uitkering, moet de gerechtigde de normale verzekerbareheidsvoorwaarden vervullen in het kader van de uitkeringsverzekering voor zelfstandigen (art. 4, §2, 1^{ste} lid, van het voormelde K.B. van 20.12.2006 dat verwijst naar de artn. 14 tot 18 van het voormelde K.B. van 20.07.1971).

 **Opmerking:** als de aanvangsdatum van het adoptieverlof dichtbij de datum van indiening van de aanvraag ligt, kijkt het ziekenfonds op dat ogenblik na of hij aan de verzekerbareheidsvoorwaarden voldoet (zelfde referentekwartalen). Indien de aanvangsdatum van het adoptieverlof nog te veraf ligt, moet het ziekenfonds bij aanvang van het adoptieverlof ("opnieuw") nagaan of de gerechtigde nog steeds aan de verzekerbareheidsvoorwaarden voldoet.

II.2. Voorwaarde betreffende de stopzetting van de beroepsactiviteit (art. 3, §3 van het voormelde K.B. van 20.12.2006)

De zelfstandige mag, ten persoonlijke titel, geen enkele beroepsactiviteit uitoefenen tijdens de periode van adoptieverlof (niet als zelfstandige, niet in een andere hoedanigheid).

II.3. Voorwaarden betreffende het algemene territorialiteitsbeginsel in het kader van de toekenning van de uitkeringen voor adoptieverlof

Met toepassing van het algemene territorialiteitsbeginsel inzake de toekenning van de uitkeringen bedoeld in artikel 25 van het voormelde koninklijk besluit van 20 juli 1971 worden de uitkeringen voor adoptieverlof geweigerd (al naargelang het geval, zal het adoptieverlof dus niet aanvatten of zal het een einde nemen) als de zelfstandige zich niet werkelijk op het Belgische grondgebied bevindt, behalve in geval van de toepassing van de internationale rechtsorde of een uitdrukkelijke uitzondering die in het Belgische recht wordt voorzien (cf. art. 294, §1 van het K.B. van 03.07.1996).

In geval van **een interlandelijke adoptie** wordt een uitdrukkelijke uitzondering voorzien in artikel 4, §3 van het voormelde koninklijk besluit van 20 december 2006 als de gerechtigde zich buiten het Belgische grondgebied bevindt *teneinde het kind op te halen in de Staat van herkomst met het oog op zijn daadwerkelijke onthaal in het gezin*.

De uitkeringen voor adoptieverlof worden dus toegekend aan de gerechtigde tijdens zijn verblijf in het herkomstland van het kind.

II.4. Procedure voor het bekomen van de uitkeringen voor adoptieverlof (art. 6 van het voormelde K.B. van 20.12.2006)

Om de adoptie-uitkering te ontvangen, moet de zelfstandige een aanvraag indienen bij het ziekenfonds per gewone post of door het neerleggen van een aanvraag ter plaatse, tegen ontvangstbewijs.

Een model van aanvraag is als bijlage bij deze omzendbrief gevoegd.

De zelfstandige vermeldt zijn identificatiegegevens en de identificatiegegevens van het geadopteerde kind in de aanvraag (cf. *de rubrieken 1 en 2 van het model van aanvraag*).

Opmerking: als hij meerdere kinderen gelijktijdig adopteert, moet hij niet de rubriek 2 invullen, maar enkel de bijlage in geval van gelijktijdige adoptie die bij het model van aanvraag is gevoegd.

De aanvraag moet de periode van adoptieverlof aangeven in aantal weken (cf. *de rubriek 3 van het model van aanvraag*).

Het ziekenfonds bericht de ontvangst van de aanvraag en, indien de zelfstandige de verzekeraarvoorwaarden vervult, nodigt hij hem uit om de **volgende noodzakelijke documenten**¹ voor te leggen:

Opmerking: de zelfstandige beschikt echter over de mogelijkheid om al de nodige stukken ter staving als bijlage bij de initiële aanvraag te voegen (cf. *de rubriek 4 van het model van aanvraag*) zonder op de uitnodiging van het ziekenfonds te wachten.

- *in geval van een binnenlandse adoptie*, een kopie van het attest van de bevoegde centrale autoriteit van de gemeenschap waaruit blijkt dat het kind zich in een lopende adoptieprocedure bevindt en met dit doel aan hem als adoptant is toevertrouwd.
- *in geval van een interlandelijke adoptie*,
 - 1) bijeen opname van het adoptieverlof **vanaf de inschrijving van het kind in de hoofdverblijfplaats** van de zelfstandige
 - een kopie van de beslissing tot erkenning van de buitenlandse adoptie afgeleverd door de Dienst internationale adoptie van de FOD Justitie of een uittreksel van de akte van adoptie
 - of, als hij niet beschikt over één van de twee voormelde documenten op het ogenblik van de inschrijving van het kind in zijn hoofdverblijfplaats, een kopie van het attest van de bevoegde centrale autoriteit van de gemeenschap waaruit blijkt dat het kind zich in een lopende adoptieprocedure bevindt en met dit doel aan hem als adoptant is toevertrouwd.

1. Om rekening te houden met de wet van 18.06.2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing (*Titel II: Modernisering van de burgerlijke stand*) en om zich te aligneren op de vereiste administratieve formaliteiten inzake adoptieverlof in het kader van het stelsel van de werknemers, zijn de vereiste administratieve formaliteiten inzake adoptieverlof in het kader van het stelsel van de zelfstandigen in deze omzendbrief aangepast en zullen ze in het K.B. van 20.12.2006 zo snel mogelijk worden geformaliseerd.

- 2) als de zelfstandige het adoptieverlof opneemt **vóór de inschrijving van het kind in zijn hoofdverblijfplaats** om het kind te kunnen ophalen in de Staat van herkomst met het oog op zijn daadwerkelijke onthaal in het gezin: een kopie van het document dat de goedkeuring van de beslissing door de bevoegde centrale autoriteit van de gemeenschap om het kind aan de adoptant toe te vertrouwen overeenkomstig artikel 361-3, 5^o of artikel 361-5, 4^o van het Burgerlijk Wetboek bewijst.
- *in geval van de adoptie van een kind met een handicap*, een attest dat vermeldt dat het kind een lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van ten minste 66 % heeft of een aandoening heeft die tot gevolg heeft dat ten minste 4 punten toegekend worden in pijler 1 van de medisch-sociale schaal (reglementering met betrekking tot de lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van het kind) of een aandoening heeft die tot gevolg heeft dat ten minste 9 punten toegekend worden in de drie pijlers samen van de medisch-sociale schaal (reglementering met betrekking tot de lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van het kind).

Als er twee adoptieouders zijn, moet de aanvraag van de zelfstandige die gebruik maakt van het recht op de bijkomende we(e)k(en) (verlenging van het basistijdvak van zes weken) ook **een verklaring op eer** bevatten die, al naargelang het geval,

- 1) de verdeling van deze weken tussen de twee adoptieouders vastlegt (ten vroegste vanaf 01.01.2021 mogelijk !);
- of
- 2) de toewijzing van deze week (vóór 01.01.2021) of weken (ten vroegste vanaf 01.01.2021) aan de enige adoptieouder vastlegt die van dit recht gebruik maakt (cf. *de rubriek 5 van het model van aanvraag dat bij deze omzendbrief is gevoegd*; van toepassing op de adoptieverloven die vóór 01.01.2021 aanvatten).

II.5. De adoptie-uitkering (art. 7 van het voormelde K.B. van 20.12.2006)

Het forfaitaire bedrag van de adoptie-uitkering bedraagt 484,90 EUR voor elke week die de gerechtigde opneemt (basisbedrag: 346,31 EUR).¹

Dat bedrag is gekoppeld aan de schommelingen van de gezondheidsindex.

De adoptie-uitkering wordt in een keer betaald, uiterlijk een maand na de begindatum van het adoptieverlof, zelfs indien het adoptieverlof langer duurt dan een maand (als de zelfstandige meer dan vier weken adoptieverlof opneemt).

In geval van overlijden van de gerechtigde tijdens het adoptieverlof zullen de betaalde uitkeringen die betrekking hebben op een tijdvak na de datum van het overlijden, moeten worden teruggevorderd. Vermits het echter gaat om weekuitkeringen, worden bij een overlijden in de loop van een week de uitkeringen teruggevorderd vanaf de eerste dag van de week die volgt op de week van adoptieverlof waarin de gerechtigde is overleden.

In geval van overlijden van het geadopteerde kind tijdens het adoptieverlof kan het ziekenfonds echter de vergoeding voortzetten tot en met het einde van het initieel voorziene verlof, niettegenstaande het overlijden van het kind. Het blijft noodzakelijk dat de zelfstandige, ten persoonlijke titel, geen enkele beroepsactiviteit uitoefent tijdens deze periode van adoptieverlof (niet als zelfstandige, niet in een andere hoedanigheid).

1. Bedragen van toepassing op 31.03.2019.

II.6. Cumulatie (art. 4, §2, 2de en 3de lid van het voormelde K.B. van 20.12.2006)

Gedurende het tijdvak van adoptieverlof kan de zelfstandige geen aanspraak maken op de uitkeringen wegens primaire arbeidsongeschiktheid, noch op de invaliditeitsuitkeringen die worden toegekend krachtens het voormelde koninklijk besluit van 20 juli 1971.

Tijdens het voormelde verlof wordt de adoptie-uitkering verminderd met het bedrag van de uitkeringen waarop de gerechtigde aanspraak kan maken krachtens de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 (“gerechtigde met een dubbele hoedanigheid”).

III. Inwerkingtreding

Deze omzendbrief heeft uitwerking met ingang van **31 maart 2019**.

IV. Opheffing

Deze omzendbrief vervangt de omzendbrief V.I. nr. 2019/57 - 47bis/10 van 11 februari 2019.



Omzendbrief V.I. nr. 2019/154 – 47bis/14 van 6 mei 2019.